

6

**Palvelusetelitoiminnan vakinaistaminen kolonoskopiapalvelujen
(paksusuolentähystys) järjestämistapana 1.1.2014 alkaen**

HEL 2013-011553 T 06 00 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen, että kolonoskopia-palveluseteli on yksi terveys- ja päihdepalvelut osaston sisätautien kolonoskopiapalvelujen järjestämistapa 1.1.2014 alkaen. Samalla lautakunta päättäneen vahvistaa palvelusetelien arvoksi 390 € ja että kolonoskopiaseteli on voimassa 3 kuukautta myöntämispäivästä.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto päätti 25.8.2010 määräaikaista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelikokeiluista ja oikeutti terveyslautakunnan kokeilemaan palvelusetelin käyttöä kaupunginsairaalan endoskopiastutkimuksissa eli tähystystutkimuksissa. Lautakuntien väliraporttien perusteella kaupunginvaltuusto päätti 23.5.2012, että palvelusetelikokeiluja jatketaan 31.12.2013 saakka. 15.5.2013 kaupunginvaltuusto päätti, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteli vakinaistetaan yhdeksi palvelujen järjestämismuodoksi 1.1.2014 lukien ja että käytön laajentamisesta päätetään lautakunnissa.

Lainsäädännöllinen tausta:

Palvelusetelilain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013, että sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöä muutetaan 1.1.2014 lukien siten, että johtosääntöön lisätään seuraavat uudet kohdat:

”4 § Lautakunnan tehtävät

20 päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon”

”16 § Viraston päällikön tehtävät

5 a päättää palvelusetelipalveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.”

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että johtosääntömuutosten täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen muutosten voimaantuloa 1.1.2014.

Kolonoskopia-palvelusetelin kokeilusta

Paksusuolentähystys (kolonoskopia) -palvelusetelikokeilu on ollut käynnissä toukokuusta 2011 lähtien. Tänä aikana sisätautien poliklinikoilla on tarjottu yhteensä 1731 palveluseteliä, jonka on ottanut 783 potilasta eli 45 %. Suorat kustannukset tästä vuonna 2012 oli 152 100 € ja vuodelle 2013 ennuste on 195 000 €. Omana toimintana vuonna 2012 tehtiin 3468 kolonoskopiaa, palvelusetelillä tehtyjen kolonoskopioiden osuus oli n. 11 %. Kaikki, joille on tarjottu palvelusetelin käyttöä, eivät siis ole palveluseteliä ottaneet, vaan he ovat valinneet julkisen terveyspalvelun. Pääasiallisena syynä palvelusetelin käyttämättä jättämiseen on ollut omavastuun korkeana pidetty hinta ja toisaalta on luotettu julkiseen palveluun ja oltu siihen tyytyväisiä. Palvelusetelin käyttö kuitenkin vähentää painetta julkisiin palveluihin helpottaen näin kaikkien hoitoon ja palveluun pääsyä. Potilas on myös itse pystynyt vaikuttamaan siihen, mistä hän tutkimuksen hankkii.

Palveluseteli sopii palvelun tuottamistavaksi erityisesti silloin, kun omassa toiminnassa on jonoja. Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta erikoislääkärin arviota ja hoitopäätöstä tukevat tutkimukset tulee tehdä 3 kk:n aikana. Sisätautien poliklinikalla hoitotakuussa pysyminen edellyttää sitä, että osa kolonoskopiaista on välttämätöntä tuottaa palvelusetelin turvin. Asiakastyytyväisyyskyselyjen mukaan potilaat ovat olleet tyytyväisiä palvelusetelitoimintaan, se on lisännyt valinnan mahdollisuuksia ja siten parantanut tutkimuksen saatavuutta. Kolonoskopia sopii palvelusetelitoimintaan, koska se on selkeä kokonaisuus, hyvin määriteltä ja tuotteistettu.

Palveluseteli palvelujen järjestämistapana ei eriytä palveluja tuloperusteisesti, koska palvelusetelitoimintana tuotettu kolonoskopiapalvelu perustuu samaan lähetearviointiin kuin omana toimintana tuotettu. Kumpikin palvelu toteutuu hoitotakuun määräaikojen sisällä.

Taustaa palvelusetelin arvolle

Palvelusetelin arvo on koko kokeilun ajan ollut 390 € ja arvo muodostui oman vastaavan toiminnan tuotteistamisen perusteella. Arvossa on huomioitu tutkimuksen yhteydessä otettavien koepalanäytteiden(PAD) kustannus sekä mahdollisesti löytyvien pienten polyyppien poiston toimenpidenkustannus. Arvoa on arvioitu uudelleen elokuussa 2013 ja esitetään, että arvo pysyisi vuoden 2014 ajan ennallaan (390 €).

Henkilöstökustannusten nousu on aiheuttanut hinnannostotarvetta, mutta toisaalta PAD-kustannusten kokonaishinta on arvioitua pienempi.

Valitessaan palvelusetelivaihtoehdon potilaan omavastuuosuus on 100 – 291 €, omassa toiminnassa potilaalta veloitetaan poliklinikkamaksu 27,50 €. Keskimäärin yksityispuolen kolonoskopiahintaa on n. 500 – 600 €, josta saa KELA-korvausta 129 €. Näin ollen asiakkaan valitessa kolonoskopiapalvelusetelin, on hänen omavastuuosuutensa aina halvempi kuin jos hän hakeutuisi suoraan yksityissektorille ja saisi KELA-korvauksen (maksu olisi n. 370 – 470 €). Palvelusetelin arvoa määritettäessä otettiin huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle kolonoskopian tekemisestä kunnan omana toimintana.

Terveysvaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteli edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Raija Puustinen, vs. terveystasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42700
raija.puustinen(a)hel.fi
Ari Aimolahti, ylilääkäri, puhelin: 050 402 0969
ari.aimolahti(a)hel.fi

Liitteet

1 Soteltkn 19.3.2013 § 59

Tiedoksi

Virastopäällikkö
Terveys- ja päihdepalvelujen osastopäällikkö
Terveystasemien johtajalääkäri